

Tanárok XVIII. Nyári Akadémiája a Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán

Ez évben 18. alkalommal rendezzük meg az általános iskolában tanító tanárok számára a Nyári Akadémiát, amely ismert és látogatott továbbképzési forma a délföldi régióban, sőt azon túl is.

A rendezvénynek helyet adó és szervező intézmény a Művelődési Minisztérium hozzájárulásával a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola. A szervezésben közreműködnek: Bács-Kiskun, Békés, Csongrád, Pest, Szolnok megye és Szeged Városi Tanács VB Művelődésügyi Osztálya és a fenti megyék pedagógiai intézetei.

A „fogadó” és a „küldő” intézmény közös megállapodása alapján dől el, hogy melyik lesz az a két szak, amely az adott évben a továbbképzés tárgya.

1988-ban a Nyári Akadémia a magyar nyelv és irodalom és a történelem szakos tanárokat fogadja. Többnyire ez szakpárja is egy-egy kollégának, az is előfordul, hogy mindkét szakját tanítja, de — sajnos — itt választania kell a két szaktárgy közül és vagy magyar nyelv és irodalomra, vagy történelem tagozatra jelentkezhet. Az előadások és foglalkozások párhuzamosan folynak.

A Nyári Akadémián azok a megyék által küldött kartársak vesznek részt, akik több, legalább tízéves gyakorlattal rendelkeznek, és elméleti tudásukat szeretnék kiegészíteni és felújítani, valamint módszertani ismereteiket bővíteni, mások tapasztalatait megismerni.

A megyék által küldött csoportokon kívül egyénileg is lehet jelentkezni bármely tagozatra.

A nyári akadémiák célrendszere, sőt konkrét célja is a posztgraduális képzésformából adódik. Gyakorlati tapasztalattal, tárgyi ismerettel rendelkező pedagógusok tartalmában és formájában megfelelően differenciált anyagot kapnak. Elsősorban az önképzési tevékenység formáira építve az elmélet és a gyakorlat állandó kapcsolatának és kölcsönhatásának tudatában dolgozzák fel a kapott ismeretanyagot.

A feldolgozásra kerülő anyag nem a felsőoktatási intézményekben megszokott tananyag rendszerszerű átadása, hanem az egyes szaktudományok új szemléletű, anyagában is új témaköreinek a megismertetése, az általános iskolában tanítandó anyag egy-egy részének továbbfejlesztése. A szemléletbeli változások, az események értékelése, új anyagok feltárása — az adott időkereten belül — napirendre kerül a továbbképzés során.

A változó tanterv, a tankönyvek, a tananyagcsökkentés lehetőségei, módszerek alternációja mind odakiváncokizik, sőt a jövőre vonatkozó egyik másik terv is szót érdemel.

Az anyanyelvi képzés fontosságát, kiemelkedő szerepét minden alapvető dokumentum hangsúlyozza. Az alsó tagozatról a felsőbe kerülnek azok az osztályok, amelyek az alternatív tankönyvhazsnálati, oktatási kísérletben részt vettek.

Hogyan tovább a felső tagozatban?

Mind a magyar nyelv és irodalom, mind a történelem tagozat tartalmi anyagának feldolgozása során a tárgyi ismeretek mennyiségének zsúfolása helyett a korszerű szemlélet, a tudományos és tantárgyi szemléletmód formálását tekintjük igen fontos feladatunknak, továbbá azt, hogy alkalmazásra kész állapotban tartsuk a művelődési anyag korábban elsajátított stabil elemeit, összegezzük, rendszerezük a tapasztalatokat.

Az elmúlt évek tanulói teljesítményének elemzése arra készítette a Művelődési Minisztérium vezetőit, hogy tantárgyanként munkabizottságok létrehozásával vizsgálják meg az érvényben lévő tantervek és oktatási segédletek cél- és feladatrendszerét, tartalmát, hatékonyságát. A bizottságok feladata az volt, hogy széles körű adagyűjtés, elemzés után tegyenek javaslatot a tananyag, esetleg a tanterv korrekciójára. Főiskolánk oktatói közül többen részt vettek ezekben a bizottságokban a munkálataiban, így az országos tapasztalatok eredményeiről is tudnak szólni. A 8. osztályos irodalomtankönyvet és a 7. osztályos történelemtanítás új tanári kézikönyvét főiskolánk egy-egy oktatója írta, így közvetlenül tud szólni a tankönyv tartalmáról, szerkesztési elveiről, az egyes részek funkciójáról a tanítási-tanulási folyamat szervezéséről.

Néhány téma a magyar nyelv és irodalom tagozat programjából:

Irodalomból

- A régi magyar irodalom általános iskolai anyagának irodalomtörténeti háttéréről.
- Kölcsey, Vörösmarty hazafias lírájának elemzése az irodalomtörténet újabb eredményeinek tükrében.

- A magyar líra, különös tekintettel az általános iskolai tananyagban szereplő versekre és azok elemzésére.
- A magyar epika 1945 után, az általános iskolai irodalomanyagban szereplő novella- és regényelemzéssel.
- Az általános iskolai irodalomtanítás időszerű kérdései.
- Videófelvételek az olvasásgyakorlás és a műelemzés témaköréből, és azok megvitatása.

Nyelvészetből

- A szintagmák szófaji háttere.
- Iskolai fogalmazások szintaktikai vetülete.
- Nyelvi kommunikáció — tanári beszéd.
- Nyelvtörténet és nyelvtanítás.
- A nyelvi elemzés.
- Képességfejlesztés nyelvtanórán.
- A készülő „Stiliztikai ABC” felhasználása az anyanyelvi nevelésben.

Történelemből

- A társadalmi formák fejlődése.
- Legendák és politikai realitások.
- A fasiszmus.
- Az Osztrák-Magyar Monarchia felbomlása.
- A magyar társadalom szerkezetének változásai a 19. században.
- Honfoglalás a Kárpát-medencében.
- Hatalmi-politikai viszonyok Magyarországon 1947—1957. között.
- A magyar népességfejlődés hasonló és eltérő vonásai az európai országok népességfejlődésétől.
- A történelemszemlélet megalapozását és formálását szolgáló eljárások az általános iskolai történelemtanításban.
- A 7. osztályos történelemtanítás új tanári kézikönyvének elméleti, gyakorlati problémái.

Mindkét tagozatban tapasztalatcsere, fórumra kerül sor, ahol közvetlen beszélgetés formájában kaphatnak választ kérdéseikre, beszélhetnek ötleteikről, elgondolásaikról.

Az előadásokat az egyes tudományterületek és szakterületek kiváló képviselői, országosan elismert előadók és a főiskola oktatói, szakvezetői tartják.

A Nyári Akadémia Igazgatósága mindkét tagozat résztvevői számára fakultatív programokat is szervez.

A magyar nyelv és irodalom tagozaton résztvevők számára:

Móra Ferenc Múzeum — A szegedi irodalmi emlékek nyomában (Kalauz: Annus József író).

Somogyi Könyvtár — Olvasóvá nevelés és a mai magyar ifjúsági irodalom. (Kalauz: a Szegedi Móra Könyvkiadó munkatársa).

Történelem tagozat részére:

Látogatás a Fekete-házban és a Csongrád megyei Levéltárban.

Az előző évek gyakorlata alapján a kollégák az ötnapos együttlétet felhasználhatják oktatási-nevelési problémáik megvitatására, tapasztalatcsereére.

A XVIII. Nyári Akadémia időpontja: 1988. június 27—július 1.

Helye: a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola.

Jelentkezési határidő: 1988. június 1-jéig.

A jelentkezés lehetőségeiről a Nyári Akadémia Igazgatósága ad felvilágosítást. (Címe: Nyári Akadémia Igazgatósága, Juhász Gyula Tanárképző Főiskola, Szeged, Április 4 útja 6. 6701 Pf.: 396.)

Minden érdeklődőt szeretettel vár a Nyári Akadémia Igazgatósága!

ROZGONYINÉ DR. MOLNÁR EMMÁ